

Metges compositors

Hi ha un nombre petit de compositors que han deixat la Medicina per seguir el seu destí i viure l'art. El cas d'Hèctor Berlioz és el cas de la vocació artística per damunt de totes les conveniències socials. Borodine fou un productor eminent de ciències mèdiques i de música a la vegada; cas únic. Letamendi, com a compositor, no passa d'ésser un senzill aficionat.

* * *

La necessitat de tenir cura de la paraula

El metge necessita curar del seu port extern, de la seva indumentària corporal per a viure socialment; més encara que d'aquesta indumentària física, necessita curar de la indumentària mental, o sigui, la paraula. Qui es vulgui ascèticament dedicar a la investigació pura, cert és que no ho necessita; però el pràctic, que ha de fer comprendre als altres una malaltia i ha de comandar unes regles, precisa que curi literàriament el seu llenguatge.

La Literatura i el metge

No és això el mateix que fer literatura. El metge endinsat en obres socials és precís, a més, que en sàpiga fer i que en faci, de literatura, i àdhuc, si és necessari, literatura amb mires socials. El teatre social de Brioux, deixeble de Fournier, n'és una mostra; una altra n'és aportar a la novella els grans flagells socials per corregir-los.

Però, a més, el metge és home preparat per fer literatura pura; el coneixement íntim de la vida humana i els seus límits entre el normal i el patològic, sobretot en el camp de la Psiquiatria, li donarà descripcions i temes que podrà fer viure com ningú.

L'educació dels artistes

Es tant així que els literats, si no volen deixar incompleta o estafeta la seva novella o la seva obra teatral, que els artistes dramàtics, si no volen convertir les sublimitats d'un hiperfrènic en una caricatura ridícula de la realitat (*humana vita imago*), és precís que s'imposin de l'assumpte mèdic que tracten i els millors literats són els que, havent viscut la vida humana, normal o pa-

tològica, poden donar visions veritat que entren dintre de la més escrupolosa reproducció dels fets patològics si vol acostar-se a l'immortal precepte horacià: *si vis me flere, dolendum est primum ipsi tibi*. Nosaltres, que fa ja molts anys predicàrem l'ensenyament d'una fisio-patologia artística a les escoles de declamació, que ens en fou oferta la tribuna a l'Escola catalana d'art dramàtic pel nostre amic Gual, estem en deute per portar a cap les nostres prèdiques. Impossibile quasi sempre d'assimilar-se, per part de l'actor, d'una malaltia; cal assabentar-lo dels signes externs de la mateixa.

Els novel·listes i els autors dramàtics

Són molts els metges que han conreat la novella i el teatre, i fins alguns han deixat la professió per donar totes les seves activitats a la literatura. A les literatures de tot arreu hi ha metges que han triomfat plenament i alguns continuen l'exercici professional. A casa nostra tenim el cas Roig i Raventós. Anys enrera, aquesta excursió al camp de l'art els hauria inutilitzat per a la vida professional; els temps d'ara són d'una comprensió espiritual major.

El pla lluminós de la poesia

El metge pot ésser, doncs, productor o assessor de les obres dramàtiques; és assessor quasi necessari per la novella; en canvi, el pes, el substracte somàtic inutilitza el metge per a la poesia lírica: sols el poeta, l'escuma espiritual de les nostres civilitzacions, es troben en un pla lluminós i inaccessible a les nostres mans; el poeta ens és necessari per coronar les tasques d'artistes, de filòsofs, de biòlegs i dispensador generós de la bellesa per tots. Nosaltres, situats en el fons de la copa de la nostra civilització, que veiem al cim els nostres poetes, comprensius de l'essència de les coses, simbolitzats en l'escuma que es va esvaint cap al cel, flectem el cap davant d'ells en senyal d'acatament i de reconeixença. Som amb vosaltres en deute impagable.

* * *

El dibuix en les ciències biològiques

Es de necessitat que el metge coneixi el dibuix, com és necessari a tot biòleg. El fer-se di-